

[Juul-Madsen.]

grunde kan være uheldigt, man mener, der ligger en skjult lønforhøjelse i forslaget. Man foreslår, at der skabes balance i systemet derved, at de nye bestemmelser først kommer til at gælde fra tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Jeg skal ikke tage stilling til dette forslag fra søfartsrådets side, men vil mene, det er rimeligt, at det behandles i udvalget, således at vi sammen med forsvarsministeren kan vurdere, om der er noget rimeligt grundlag for søfartsrådets henvendelse.

Forsvarsministeren (Ninn-Hansen): Som det fremgik af hr. Juul-Madsens bemærkninger og også min egen fremsættelsestale, drejer det sig her om en ajourføring, der sker i konsekvens af den nye tjenestemandsslov, og jeg går derfor ud fra, at der kan være tilslutning til lovforslaget.

Hr. Juul-Madsen omtalte en skrivelse fra søfartsrådet; jeg har endnu ikke modtaget denne skrivelse, den er i hvert fald ikke sendt til mig, således at jeg har modtaget den, men når det sker, vil jeg selvfølgelig besvare den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til lønningssudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om opførelse af et lægevidenskabeligt institutkompleks (Panum-instituttet) ved Københavns universitet.

(Lovforslaget (nr. 113) findes i tillæg A. sp. 2011, fremsættelsen i tidenden sp. 2495).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Orla Møller: Der er adskilligt interessant at notere i forbindelse med dette lovforslag. Det såkaldte Panum-institut, som bliver en

meget omfattende og sandsynligvis også en meget værdifuld nyskabelse i forbindelse med undervisningen i det lægevidenskabelige studium, kan omfattes af 6 små, korte linjer i et lovforslag.

Lige så interessant er det at se i bemærkningerne, hvor kompliceret et arbejde der kan gå forud, før man når til at få et lovforslag lagt på folketingets bord. Udvalg på udvalg har været nedsat, der udarbejdes programmer, og man sender programmerne til hinanden i disse udvalg, og en skønne dag ender det altså med et resultat. Her kommer det efter en indstilling allerede fra 1957, hvor Københavns universitet gjorde sit byggebehov op, det kommer efter arbejdet i et udvalg under det lægevidenskabelige fakultet, nedsat i 1964, det kommer efter behandling i dispositionsplanudvalget af 1965 og endelig i planlægningsrådet af 1967. Jo, der er forarbejdet, før folketinget skal i gang med at tygge den tyggede mad endnu en gang.

Jeg skal ikke fordybe mig mere i dette, men anbefale, at lovforslaget får en positiv behandling. Det er et tillæg til ministerens tidligere forslag om 2 nye lægeskoler i København og skal vurderes sammen med dette forslag. De mange problemer, der er opstået gennem årene ved det lægevidenskabelige fakultet væsentligst på grund af den store tilgang af studerende, vil nu i løbet af nogle år i hvert fald for en dels vedkommende blive løst.

Jeg finder som ministeren Blegdamshospitalets areal særdeles velegnet, fordi der rent geografisk er kort afstand til rigshospitalet og en række andre institutter på Nørre Fælled. Det har naturligvis sin særlige betydning, at de teoretiske og klinisk betonedede fag i den lægevidenskabelige undervisning kan få en samlet placering. Men jeg sætter også mit håb til, at det må medføre opbygning af et biologisk center, hvori de øvrige institutter og højere læreanstalter på Nørre Fælled kan indgå.

I den nylig udsendte beretning fra Forskningens Fællesudvalg peger man på, at der i de seneste årtier er fremkommet væsentlige videnskabelige resultater ved et samarbejde mellem forskere fra forskellige discipliner. Man understreger også i beretningen, at der er behov for et bredere samarbejde på tværs af fakultetsgrænser, og vi kan vel

[Oria Møller.]

have nogen forhåbning om, at den nære placering af dette nye institut og en samlet placering af en lang række institutter i samme kompleks kan få en positiv indflydelse på et sådant fælles videnskabeligt arbejde. Det afhænger naturligvis noget af den organisationsform, der er påtænkt for hele kompleksets ledelse, og jeg går ud fra, at ministeren i udvalget vil give nærmere oplysninger om de planer, man har på dette område.

Også på et andet punkt håber jeg at ministeren kan forsyne udvalget med tilstrækkelige oplysninger til at foretage en vurdering. Jeg tænker på forskellen mellem de oprindelige planer og de ændrede, eller skulle jeg sige nedskårne planer. Det er umuligt på grundlag af bemærkningerne til lovforslaget at vurdere, hvilke arbejds-mæssige forandringer dette medfører for studerende og læger.

Flere andre punkter trænger til en nærmere belysning, men egner sig bedst til et udvalgsarbejde, hvortil jeg skal tilsige socialdemokratiets positive medvirken.

Stæhr Johansen: Det er rigtigt, som den socialdemokratiske ordfører sagde, at lovforslagets tekst er meget kort — den er på 6 linjer — men til gengæld er selve det udgiftsbeløb, som skal bruges inden 1984, på ikke mindre end 525 mill. kr. Selv om vi er vant til i folketinget at behandle store tal, er det alligevel en udgiftsramme, som efter danske forhold er meget stor. Men der er næppe tvivl om, at det er nødvendigt. Der er brug for læger, og der er en ret stor tilgang til lægestudiet; man regner med ca. 750 pr. år, og det er ganske klart, at man med de nuværende lokaler ikke er i stand til at klare undervisningen af de medicinske studerende ved Københavns universitet på betryggende måde.

Lovforslaget går ud på, at der opføres et helt nyt bygningskompleks dér, hvor Københavns kommunes nuværende Blegdams-hospital er beliggende. Det er klart, at det giver anledning til en række overvejelser, for det er jo ikke billigt at nedrive et stort hospital, selv om det er forældet, og når det tilmed ligger i Cityområdet med de høje jordpriser, er det klart, at der har været

mange problemer, som skulle ordnes, før man kunne komme med lovforslaget.

Forud for lovforslagets fremsættelse er der gået et meget stort udvalgsarbejde. Der har også været fremført meget store ønsker fra det medicinske fakultets side, og der har været en diskussion om forholdet mellem elever og lærere; her har man fra regeringens side i forslaget fundet et kompromis. Dernæst er der det rent tekniske, idet man også skulle finde en løsning, hvorved bygge-riet kunne påbegyndes ved krydset Blegdamsvej-Tagensvej, således at det var til mindst mulig gene for hospitalet. Det har således været nødvendigt med det temmelig langstrakte udvalgsarbejde, for at alle disse problemer kunne føre til den samlede generalplan, som man nu er nået frem til.

Det er klart, at dette institut får en meget, meget stor værdi for den teoretiske undervisning af de lægevidenskabelige studerende i tiden mellem forprøven og den kliniske del, og det er praktisk, at instituttet placeres umiddelbart ved siden af rigshospitalet, der jo er universitetets undervisningshospital. Selv om man nu forsøger, som det også er sket ved det lovforslag, der allerede er fremsat af undervisningsministeren, at sprede undervisningen ud på andre københavnske hospitaler, må man være fuldstændig klar over, at der alligevel vil være et tyngdepunkt i undervisningen placeret ved rigshospitalet. Jeg kan derfor ikke sige andet, end at jeg synes, det er meget heldigt, at man har fundet frem til den overenskomst med Københavns kommune, at man har fået hele den teoretiske del placeret i så nær tilknytning til rigshospitalet, som det er tilfældet med det forslag til opførelse af Panuminstituttet, vi her behandler.

Man forventer først at blive helt færdig i 1984, og det spørgsmål kunne måske rejses, om ministerens bemyndigelse burde indskrænkes til at omfatte det, som foreløbig skal færdiggøres. Det spørgsmål har været rejst enkelte steder, men jeg mener nu ikke, at det bør være tilfældet. Her er en stor og samlet plan, og det gælder om, at man har den rigtige planlægning; selv om bemyndigelsen strækker sig lidt længere, end man normalt plejer at give dem her i folketinget.

Der er imidlertid et spørgsmål, som jeg

[Stær Johansen.]

gerne vil stille ministeren. I sin fremsættelse omtaler ministeren spørgsmålet om Søringen og dens gennemførelse og siger, at selv om man skulle ændre det forslag til Søring, som først har været fremme, og som har været bearbejdet både her i folketinget og først og fremmest i Københavns kommune, ville det, hvis man skulle bruge den anden linje, den såkaldte Forumlinje, ikke medføre væsentlige ændringer. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er temmelig store ændringer, der skal foretages, hvis folketinget og Københavns kommune vælger at gennemføre Forumlinjen. Så vidt man kan se af tegningerne og planerne, mener jeg, at Forumlinjen vil komme til at berøre denne bygning temmelig meget og derved eventuelt kan vanskeliggøre igangsættelsen af Panuminstituttet. Men det er vel noget, vi kan diskutere i udvalget.

Jeg betragter dette lovforslag som et godt forslag. Jeg betragter det som glædeligt, at man nu efter så mange forarbejder er i stand til at fremsætte et forslag, der vil skabe væsentligt forbedrede forhold for de lægevidenskabelige institutter her omkring Københavns universitet, og jeg kan tilsige mit partis velvillige medvirken til lovforslagets gennemførelse.

Johan Philipsen: Min opgave er kort, den på venstres vegne at give tilslutning til det foreliggende lovforslag og i øvrigt henvise til de meget omfattende bemærkninger til lovforslaget og til ministerens fremsættelsestale.

Jeg vil gerne fremhæve, at det jo fremgår af materialet, at finansudvalget i januar måned 1969 besluttede at henstille til ministeren at fremsætte et særligt lovforslag. Denne beslutning er efter min opfattelse rigtig. Den giver 2 resultater: den giver for det første dem, der ønsker det såvel i folketinget som uden for folketinget, en samlet redegørelse for det emne, der hedder forbedring af undervisningsforholdene ved det lægevidenskabelige fakultet ved Københavns universitet. For det andet tvinger den til et samlet overblik over en investering af dette betydelige omfang. Det er ganske logisk, at placeringen og de forhold, der hersker omkring placeringen, har nødvendiggjort meget grundige forberedelser og

overvejelser før fremsættelsen af dette lovforslag.

Jeg skal om placeringen kun føje følgende betragtning til: jeg anser placeringen for rigtig og for at være en af de ting, der er mest sikre med hensyn til fremtiden for vore universiteter.

Nu får vi altså et biologisk og lægevidenskabeligt center, og jeg har jo ingen grund til at betvivle, at det er rigtigt, når diverse udvalg og også ministeren siger, at det kan gennemføres på en forsvarlig facon med hensyn til støjplage etc., uanset at Tagensvej skal laves til motorgade, ganske vist en forsænket motorgade. Men trods disse forsikringer, som jeg altså ingen mulighed har for at anfægte, er det min opfattelse, at eftertidens dom om dette biologiske center ville blive en helt anden, hvis det var muligt at ændre disse vejplaner, som i realiteten skærer disse næsten ideelle områder i 2 dele og altså må komme til at skabe adskillige problemer. Men vi lever jo stadig væk i den opfattelse her i landet, at det er muligt at skabe enkeltmandstrafik helt ind i bykernen i storbyer, og denne opgave forsøger vi at løse, men det er en opgave, vi efter min mening forløfter os på. Det, der sker, er antagelig, at man ofrer et meget stort beløb på at skabe motorvej 1 km eller 2 km længere ind, og så standser man, fordi problemerne er nøjagtig, som de var i forvejen.

Om det andet hovedproblem, udvidelsestakten med hensyn til bygninger og medarbejdere, henviser jeg til punkt 7 i bemærkningerne, hvor ministeren på regeringens vegne motiverer dette forslag. Om det vil jeg gerne føje til, at der er et hensyn at tage til anden undervisning i dette land, der er et hensyn at tage til andre ting, vi skal have udført, og der er først og fremmest også et hensyn at tage til kvaliteten af de ting, vi foretager os. En udvidelse til det dobbelte i løbet af 10-12 år anser jeg for at være det maksimale af, hvad vi kan skaffe undervisningspersonale osv. til.

Jeg skal herefter give tilslutning til, at vi får et udvalgsarbejde. Ifølge forslaget bemyndiges undervisningsministeren til igennem en lang årrække at anvende det i forslaget nævnte beløb. Må jeg udtale det ønske, at vi af hensyn til de mange år, der går, et par gange undervejs får en skriftlig orientering til folketinget om, hvorledes det

[Johan Philipsen.]

går med disse planers udførelse. Det er folketinget, der bevilger midlerne, det kan næppe være anderledes, og undervisningsministeren og hans folk, der gennemfører forslaget, en meget betydelig opgave på et område, hvor vi har en meget eksplosiv vækst. Må jeg ønske for jer, at I må få et fast greb om tingene, at I må få evner og held til at løse denne store opgave på en for alle instanser fornuftig facon.

Til sidst om selve centertanken føjer jeg til, at dette jo ikke må blive til et tempel for den københavnske lægestand. Jeg vil ønske, at man også kan henlægge dele af undervisningen ved de lægevidenskabelige fakulteter i Århus og Odense hertil, at de får et tilfredsstillende fagligt tværgående samarbejde, men jeg er i øvrigt ikke tilhænger af den opfattelse, at man kan uddanne sig til alt muligt ved at blande alt muligt sammen. Hele livet består jo af en række valg med konsekvenser, som man ikke kan afvise — således er det nu engang — og det må jo være også det, der er en del af undervisningen og den anden vejgrøft, hvor altså den første vejgrøft er det, jeg tillod mig at kalde et tempel for den københavnske lægestand.

Valbak: Forslaget om i de kommende 14 år at anvende godt $\frac{1}{2}$ milliard kr. til at bygge et lægevidenskabeligt institutkompleks for, har rod i tanker og byggeønsker, der går omtrent lige så langt tilbage, som det vil være, inden den halve milliard kr. efter planen er kommet ud at rulle.

Planlægningsrådets accept er vel efterhånden 4-5 år gammel, så konturernes stadium er vi altså kommet ud over for en tid siden. Så vidt jeg er orienteret, udmærker denne plan sig ved fra alle sider at være ombølglet af i hvert fald principiel sympati. Uanset at lovforslaget fremlægges til separat behandling, må det konstateres, at en plan om at opføre et kompleks af denne størrelsesorden i høj grad har sammenhæng med og influerer på længeresigtende planer

vedrørende udbygningen af Københavns universitet, som jo er til behandling her i tinget ved et andet forslag, for sammen med det nye rigshospital, der også skal tjene den lægevidenskabelige uddannelse, er der tale om en milliardinvestering. Gennemfører vi planen om at opføre Panuminstituttet, giver vi dermed et konkret bidrag til Københavns universitets udbygning.

Man kan for så vidt også vende det om og sige, at planens vedtagelse en skønne dag måske kunne vise sig at have været, skal vi sige en tidsindstillet bombe under det Københavns universitet, vi kender i dag, i det mindste af strukturen, og måske vil konsekvenserne da på et vist sigt vise sig at være mere vidtgående endnu; men det skal jeg lade ligge.

For det første forstår jeg det sådan, at der bag planen kan ligge tankegangen om et Københavns biologiske uddannelsescenter, hvor Panuminstituttet bliver et knudepunkt. I området ligger der læreanstalter som den farmaceutiske højskole, tandlægehøjskolen og højskolen for legemsøvelser, som vel skal inddrages i centret en skønne dag. I så fald har man knyttet et kommende Panuminstitut sammen med læreanstalter, som ikke i dag hører til under Københavns universitets hat. Man kan allerede nu stille sig det spørgsmål: vil et kommende center føre læreanstalterne ind i universitetets regie, eller vil et helt selvstændigt center opstå? Hvorom alting er, tror jeg, man må sige, at vi ved opførelsen af Panuminstituttet i det mindste mur- og nagelfæster en del af Københavns universitet til området omkring Nørre Fælled.

Jeg mener ikke, der sker nogen ulykke ved det, jeg mener tværtimod, det vil være fornuftigt. Forholdene taget i betragtning er der nemlig nok ikke megen grund til at tro, at det vil være muligt at holde sammen på Københavns universitet i hvert fald geografisk.

Planerne for en længeresigtende udbygning af de højere uddannelsers kapacitet bl. a. for København drøftes jo for tiden i et fol-

[Valbak.]

ketingsudvalg. Alligevel eller måske netop derfor kan der være anledning til at stille det meget konkret placerede Panumprojekt op over for den usikkerhed, der sagligt set fortsat, tror jeg, må råde med hensyn til Københavns universitets geografiske placering i øvrigt på længere sigt. Jeg tænker her på novemberrapporten fra styringsgruppen. Vi nødes faktisk til at vende spørgsmålet om et universitetscenters placering på Vestamager endnu en gang, inden den politiske forbrødring slår helt sammen om os, uden at vi har sikret os, at forudsætningerne for en sådan plans gennemførelse er til stede i rette tid.

Med beslutningen om et biologisk center omkring Nørre Fælled er der taget en beslutning, som har følger for anden fysisk planlægning i området. Det må således stå klart, at ikke-afklarede trafikføringsplaner må indrette sig med fuld hensyntagen til den virksomhed, der skal udføres i og omkring det center, som opstår.

Kritik er fremsat i anledning af den beskæring, ministeren med sit forslag har foretaget i forhold til de oprindelige generalplaner. Kritikken går, så vidt jeg kan forstå, ud på, at oprindelige planers indbyggede fremtid skal være skåret bort ved lovforslaget. Nu kan jeg ikke sige, at jeg har haft lejlighed til at trænge dybt ned i dette spørgsmål, men med dette forbehold vil jeg dog sige som mit almindelige indtryk — vi kan jo se nærmere på det i udvalget — at den oprindelige plan har haft så megen luft, at det fremsatte forslag forekommer fuldt forsvarligt med hensyn til den fremtid, vi i dag kan overskue. Hertil kommer så, at lovforslaget fastholder den indbyggede fremtid. Jeg har bemærket mig to ting: for det første, at den reviderede plan er sådan indrettet, at den oprindelige bebyggelsesplan kan opfyldes, hvis der senere viser sig behov for det, for det andet, at revisionen har stillet et reserveareal på i alt 50 pct. til rådighed. Hvis den fremtid, vi ikke i dag kan overskue, skulle skabe helt nye behov, og det gør den nok, kan den reviderede plan og kun den opfylde de nye behov. Man kan derfor for så vidt sige, at den reviderede plan har mere indbygget fremtid i sig end den oprindelige.

Mit parti kan anbefale projektet til hurtig vedtagelse i den forelagte skikkelse.

Morten Lange: Hvis taletiden ved behandlingen af dette lovforslag skulle svare til beløbsrammen, skulle jeg have bedt om udvidet taletid. Det er efter omstændighederne ikke nødvendigt, men jeg skal dog komme med en ganske lille historisk indledning; det kan man jo trods alt tillade sig, når et navn som Panum bliver bragt ind i den almindelige debat og menneskehedens flertal formodentlig ikke ved noget som helst om omtalte Panum.

Jeg vil blot erindre om, at i studenterbevægelsen i Danmark har han haft en mærkelig central position. I Københavns universitets ældste bygning ligger der et værelse kaldet Panums værelse, og dér er en lang række af de studenterorganisatoriske beslutninger af betydning blevet truffet gennem tiderne, så Panum er i hvert fald i de kredse et godt og fast navn, der står for en fremadskridende udvikling, og jeg anser dette lovforslag for at være et led i en sådan fremadskridende udvikling. Det er mig bekendt et af de allerstørste bygningsmæssige enkeltprojekter, vi har vedtaget her i Danmark, og inden for universitetsregionen er det, så vidt jeg ved, det største enkeltprojekt. Det er en stor sag, vi behandler i dag.

Jeg bemærkede, at den radikale ordfører var opmærksom på en lang række af de ting, som det betyder, at vi nu må regne med, at vi har et biologisk-naturvidenskabeligt center under udbygning omkring Nørre Fælled, og at det er en af de fasteste sten, der overhovedet ligger i spørgsmålet om Københavns universitets videre udvikling, for investeringerne i dette område er allerede meget store og vil med Panuminstituttet blive så meget større, at vi skal være overordentlig fjernsynede for at se den situation, hvor Københavns universitets hovedvægt i disse fag vil ligge på Fælled, blive forskudt til et andet område.

Vi har med andre ord lagt en del af Københavns universitets lokalisering fast. Det næste, som står for, er at få udbygget den centerdannelse omkring Fælled, som vi så nydeligt har stillet op med de forskellige bygninger, der ligger dér, og hvor det, vi mangler at stille op, er de dertil svarende

[Morten Lange.]

kommunikationer og fællesskaber. Det skulle kunne lade sig gøre, selv om man somme tider har fornemmelsen af, at det er nemmere at bygge et hus, end det er at lave kontakter. Men lad det nu fare. Jeg går ud fra, at hvis vi viser lidt mere fremsyn, end vi just gjorde med journalistloven, kunne det godt hælde sig, at det lykkes.

Jeg har også under behandlingen af lovforslaget bemærket mig problemerne omkring planens nedskæring. Jeg har ligesom hr. Valbak den opfattelse, at med en plan af denne størrelse og denne langsigtethed er det såmænd højst sandsynligt, at vi i løbet af 4-5 år kommer til at tage stilling til en revision, som eventuelt kan betyde, at noget af det, vi i dag skærer væk, en anden dag bliver lagt til igen. Normalt har vi jo haft den erfaring ved universitetsbyggeri, at vi under det almindelige pres har haft en tendens til at skære en etage af, og når vi så 5-6 år efter har fået tingene vel i brug og har fået installeret os nogenlunde, opdager vi, at nu savner vi den etage noget så grusomt, og så kan den enten ikke laves, eller også koster det en formue. Men jeg har forstået, at denne plan er sådan indrettet, at den på rimelige tidspunkter kan revideres og måske føres noget i vejret, hvis omstændighederne taler for det. Men det er jo den slags ting, vi kan se nærmere på i udvalget.

Jeg er tilfreds med den måde, Københavns universitets lokalisering hermed fikseres på for de naturvidenskabelige, lægevidenskabelige og biologiske fag, og jeg er tilfreds med, at denne meget store bevilling synes at skulle få en let gang gennem folkettinget. Jeg skal efter udvalgsbehandlingen muligvis, som det er min ret, komme tilbage til spørgsmålet, om nedskæringerne har været for hårdhændede, men jeg vil på det nuværende tidspunkt undtagelsesvis — havde jeg desværre nær sagt — være i stand til at takke ministeren for, at dette lovforslag er kommet frem.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Jeg vil gerne begynde med at takke for den velvillige modtagelse, som lovforslaget har fået af alle ordførere.

Hr. Morten Lange sagde, at dette vistnok var det største projekt inden for universitetsbyggeri, som folkettinget har haft til

behandling, og jeg tror, det er rigtigt. Det er et projekt, som også strækker sig over en lang periode, og når hr. Johan Philipsen nævnte, at det ville være ønskeligt, om der til folkettinget blev givet en skriftlig orientering om, hvorledes realiseringen af projektet, for så vidt det vedtages og godkendes af folkettinget, finder sted, skal jeg erklære, at det vil vi gerne fra undervisningsministeriets side medvirke til. Jeg kan i den forbindelse sige, at der jo i forbindelse med byggeriet til Danmarks tekniske højskole på Lundtoftesletten er en fast regel om, at der en gang om året gives en beretning til finansudvalget om, hvorledes arbejdet skrider frem. Det, hr. Johan Philipsen nævnte, vil altså være en videreførelse af denne ordning, og det skal vi gerne medvirke til. Jeg finder det helt rigtigt, at folkettinget vil kunne blive orienteret om, hvorledes et så stort projekts virkeliggørelse skrider frem.

Flere af ordførerne har beskæftiget sig med den ændring, som er sket i de oprindelige planer, således at det, der her forelægges til vedtagelse om udbygning af et Panuminstitut, er mindre, hvad angår såvel bebygget areal som beløbsstørrelse, og dermed i øvrigt også mindre, hvad angår det antal videnskabeligt uddannede, som vil kunne beskæftiges ved institutionen. Jeg skal gerne over for udvalget redegøre nærmere for de overvejelser, som har ligget bag ved denne ændring af den oprindelige plan, og vil så gerne understrege det, som er sagt af flere ordførere, at denne ændring af projektet er sket således, at der på et senere tidspunkt, hvis man måtte finde det rigtigt, vil kunne bygges videre på det efter den oprindelige plan. Der er også reservereal til det.

Hr. Stæhr Johansen og i øvrigt også hr. Valbak og hr. Morten Lange var inde på den kendsgerning, at med denne beslutning om at opføre et Panuminstitut på Blegdamskospitalets grund lægger man et tyngdepunkt for den uddannelse og forskning, som knytter sig til de biologiske fag og til lægevidenskaberne, ved Nørre Fælled og i tilknytning til rigshospitalet. Og det er rigtigt, som det er fremhævet fra adskillige sider, at hermed bygger man et biologisk center op, forstået sådan, at man her samler en række nær beslægtede uddannelser og forskningsområder. Om der i dette også lig-

[Undervisningsministeren.]

ger muligheden for at skabe en yderligere udbygning af centertanken i form af fælles administration, bedre samarbejds- og kommunikationsmuligheder, vil jeg meget gerne tage op til drøftelse med udvalget. Jeg må måske i denne forbindelse erindre om, at planlægningsrådet for de højere uddannelser jo netop i disse måneder arbejder med drøftelser og udkast til mulige samarbejdsformer og organisationsformer i en sådan centeropbygning.

Hr. Stæhr Johansen nævnte spørgsmålet, der knytter sig til motorvejens indføring til København, Søringslinjen eller Forumlinjen. Jeg skal gerne over for udvalget nærmere redegøre for de undersøgelser, der er foretaget i den forbindelse, men jeg tror at kunne sige, at Panuminstituttet vil kunne virkeliggøres efter de foreliggende planer uden væsentlige ændringer, uanset om man måtte vælge Søringen eller Forumlinjen. Det er de resultater, vi er kommet til ved forhandlinger om det og også ved forhandlinger med vejdirektoratet. Der kan blive tale om, at en udkørsel til Nørre Allé ikke vil kunne etableres, hvis Forumlinjen skulle gennemføres, men i det allervæsentligste skulle hverken den ene eller den anden af disse linjeføringer kunne genere opførelsen af Panuminstituttet efter de lagte planer; men jeg skal gerne over for udvalget give yderligere oplysninger og fremskaffe yderligere oplysninger, hvis det måtte ønskes.

Hermed tror jeg jeg har besvaret de spørgsmål, som er stillet her ved første behandling. Jeg skal endnu en gang takke for den modtagelse, lovforslaget har fået, og jeg skal bidrage mit til, at man under udvalgsarbejdet kan få alle de oplysninger, man måtte ønske før den endelige stillingtagen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om uddannelsesstøtte.

(Lovforslaget (nr. 114) findes i tillæg A. sp. 2021, fremsættelsen i tidenden sp. 2499).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om støtte til uddannelse [af Kjær Rasmussen og Sigsgaard].

(Lovforslaget (nr. 119) findes i tillæg A. sp. 2193, fremsættelsen i tidenden sp. 2655).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Det lovforslag, som er fremsat af hr. Kjær Rasmussen og hr. Sigsgaard, er jo en gennemførelse af et forslag, vi havde til behandling i marts eller april måned 1969. Jeg gjorde dengang nogle bemærkninger om det og kan her henvise til de bemærkninger, jeg gjorde dengang. Jeg finder, at der i dette lovforslag ligger principper, som jeg ikke kan være enig i, og det har økonomiske konsekvenser, som forslagsstillerne selv beregner til 5-6 milliarder kr. i årlige udgifter. Det er beløb af en størrelsesorden, som jeg betragter som ganske urealistisk, og et lovforslag, som jeg ikke kan anbefale.

Knud Nielsen: Undervisningsministeren er forfatter til dagens kronik i Politiken om „Lige adgang til uddannelse“. I denne kronik taler undervisningsministeren om den store betydning, der må tillægges de miljømæssige og geografiske hindringer for lige adgang til uddannelse, og konklusionen er, jeg citerer:

„Den lige adgang til uddannelse er måske mere end noget andet et spørgsmål om at sikre børnene den rigtige start i skolen.“

Jeg er ikke uenig med ministeren i, at miljømæssige og geografiske hindringer for lige adgang til uddannelse er af overordentlig stor betydning, og at vi må træffe foranstaltninger til også at rydde disse hindringer af vejen.

En del af de geografiske hindringer kan